

OPPSTARTMØTE **NETTVERK FOR LAVUTSLIPP**

Orkanger 5. mars, Trondheim 6. mars og Støren 13. mars 2019

- Innledning presentasjonsrunde
- Om klimaarbeidet i fylket og klimastrategi, v/klimakoordinator Mari Roald Bern
- Nettverk for lavutslipp: en arena for erfarings- og kunnskapsdeling v/ prosjektleder Frida Ekström

Lunsj

- Status for klimaarbeid: ca 15 minutter per kommune
- Klimapartnere v/ prosjektleder Jon A Svenningsen
- Oppsummering, spørsmål

Trøndelag
fylkeskommune

REGIONALT KLIMAARBEID OG REG. KLIMAOMSTILLINGSSTRATEGI

Rune Hedegart, rådgiver Seksjon Plan, Trøndelag fylkeskommune

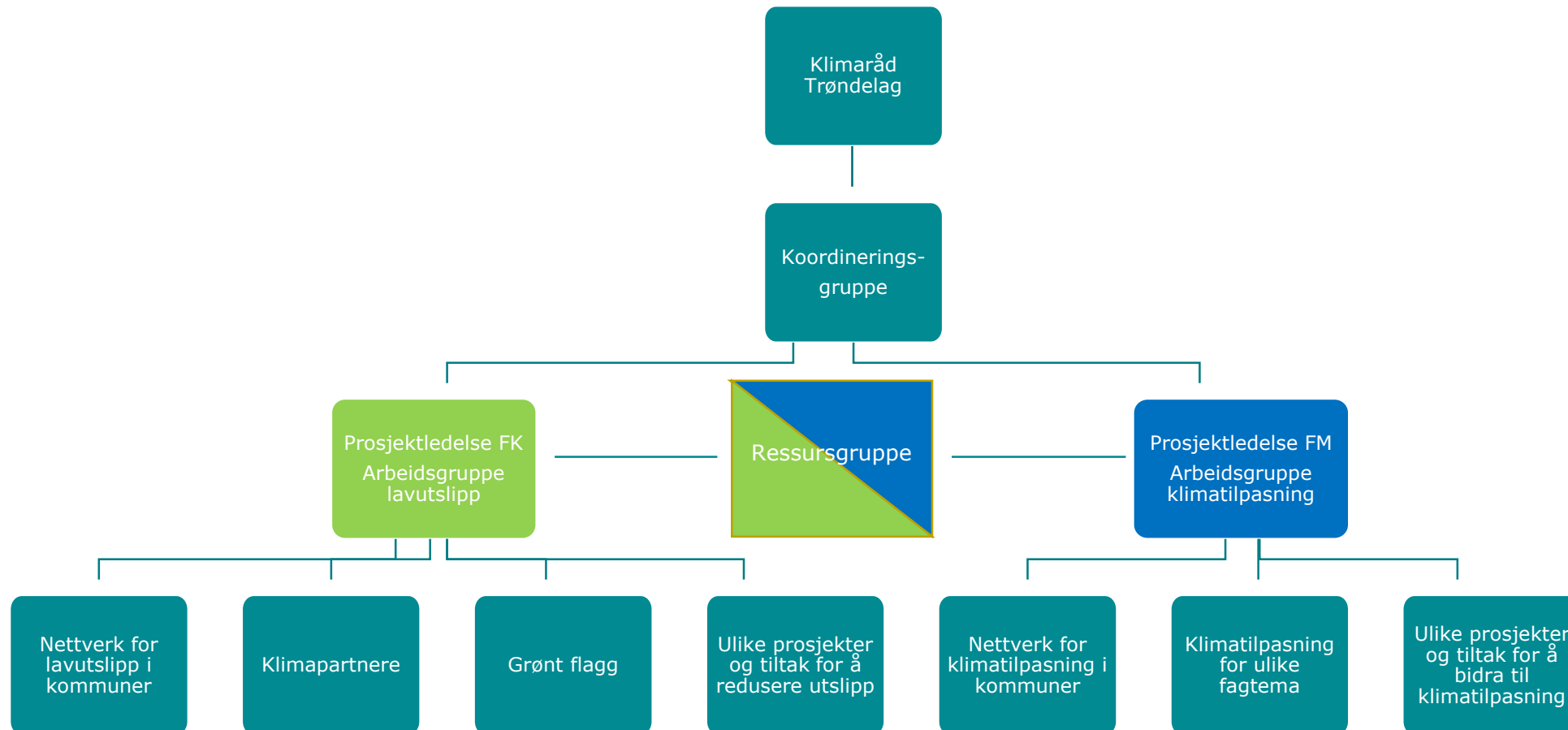
To bein i klimaomstillingen

= Klimagassreduksjon + Klimatilpasning + samfunnsomlegging, inkl. næringslivet (sirk.- og bioøkonomi)

ORGANISERING AV KLIMARÅDET

MANDAT FOR KLIMARÅDET

- Et rådgivende og samordnende organ for arbeid med klimaomstilling i Trøndelag
- Ta initiativ i arbeidet med klimaomstilling
- Arbeide for å forankre og motivere kommunene, regionale myndigheter og næringslivet i klimaomstillingsarbeidet
- Arbeide for å finansiere ulike prosjekter knyttet til klimaomstilling

HVA KAN FYLKESKOMMUNEN BIDRA MED

- Er regional planmyndighet – planer har stor betydning!
- Regional strategi for klimaomstilling – skal gjelde for hele Trøndelag.
- Andre viktige planer/strategier for klimaarbeidet; eks:
 - Arealplan
 - Næringsstrategi (Strat. For innovasjon og verdiskaping)
 - Samferdselsstrategi
- Kan vi enes om felles mål og felles satsingsområder?!
- Klimarådet vil være pådriver (FM, KS og FK).

NOEN GREP SOM ER GJORT

- Har etablert kommunenettverk for både lavutslipp og klimatilpasning – tilbud, forhåpentlig ikke tvangstrøye!
- Har ansatt en prosjektleder for Klimapartnere – med fokus på lavutslipp i næringslivet – kommunen kan være medlem.
- TRFK og Overhalla med i KS nettverksprosjekt.
 - TRFK sitt «case» i prosjektet er klimaomstillingsstrategien.

BETYDNING FOR KOMMUNENE

- Kommunene er pålagt å utarbeide Klima- og energiplaner
- Erkjennelse 1
 - Kommunene har kommet svært ulikt i arbeidet og angriper oppgaven ulikt.
 - Nyttig å jobbe i nettverk/prosjekt.
- Erkjennelse 2
 - Unngå for mye ord og skuffeplaner!
 - Komme fra ord til handling!

VIRKNING FOR KOMMUNENE

- Kan Strategi for klimaomstilling forenkle arbeidet i kommunene og bidra til mer fokus på handling? I så fall hvordan?
 - Omtale klima i kommuneplanens samfunnsdel
 - Forankre i regional strategi; knytte seg spesielt til det som mest aktuelt for sin kommune
 - Gå direkte til handlingsplan/-program
- Hvordan ivareta lokale utfordringer i regional strategi?

TIDSPLAN/PROSESS

- PROSESSEN SIKKERT LIKE VIKTIG SOM PRODUKTET

- Prosjektplan behandlet i HU-ene og FU i desember.
- Kunnskapsgrunnlag opp i FU så snart som mulig. Sette målsettinger og rammer for innhold i strategien på grunnlag av kunnskapsgrunnlag.
- Jobbe med strategien gjennom KS-prosjektet.
- Kommunisere med «omverdenen» (kommuner, næringsliv, etc) og forankre.
- Trolig politisk rapportering midt på året.
- Vedtak desember.
- Høring.

Trøndelag
fylkeskommune

NETTVERK FOR LAVUTSLIPP

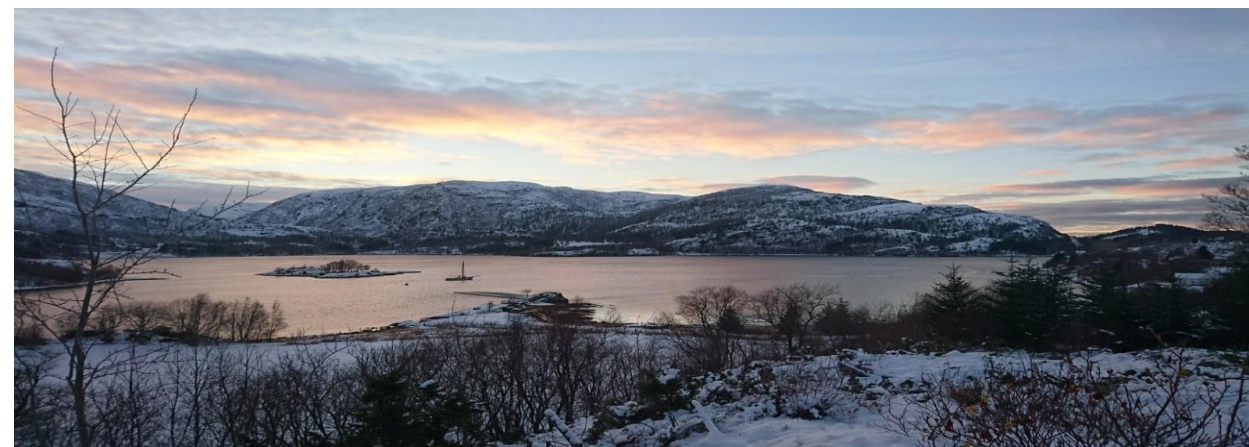
Mars 2019

LAVUTSLIPP: HVORFOR

Parisavtalen: lavutslippssamfunnet

- **Formål:** Landene er enige om å begrense den globale oppvarmingen til «godt under 2 grader». Landene vil sette i verk tiltak for å begrense temperaturstigningen til 1,5 grader sammenlignet med førindustriell tid.
- Norge har – sammen med EU – satt et mål om å kutte utslippene med minst 40 prosent innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå.
- Kommunal sektor har mulighet til å påvirke store deler av Norges utslipp.

LAVUTSLIPPSNETTVERK

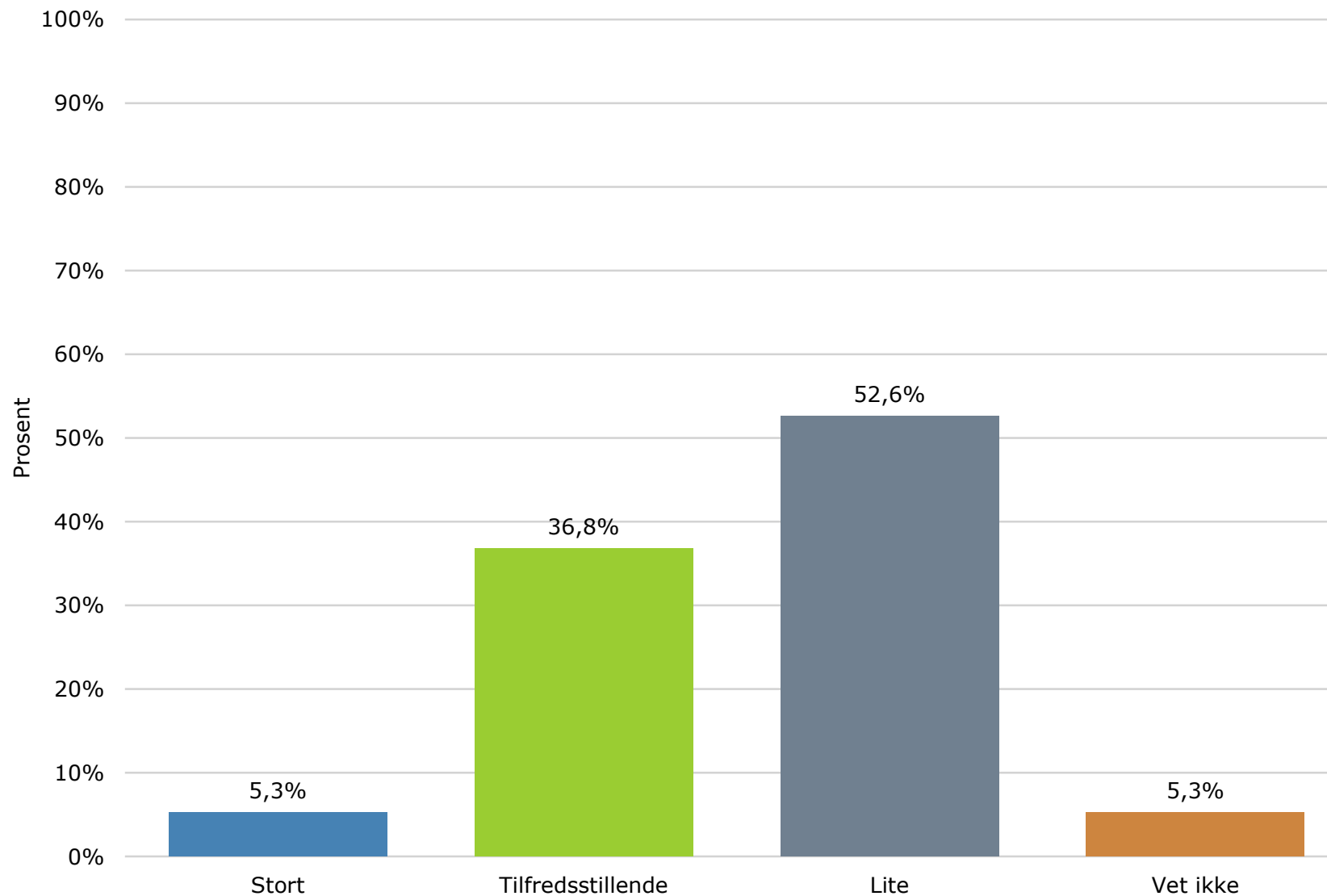
- Innvilget klimasatsmidler fra Miljødirektoratet for interkommunalt nettverksarbeid for 2017 for kommuner i Nord-Trøndelag, og 2018 for kommuner i Trøndelag
- Sendt inn søknad for 2019: alle 48 kommuner i Trøndelag er med

LAVUTSLIPP: MÅLSETNINGER

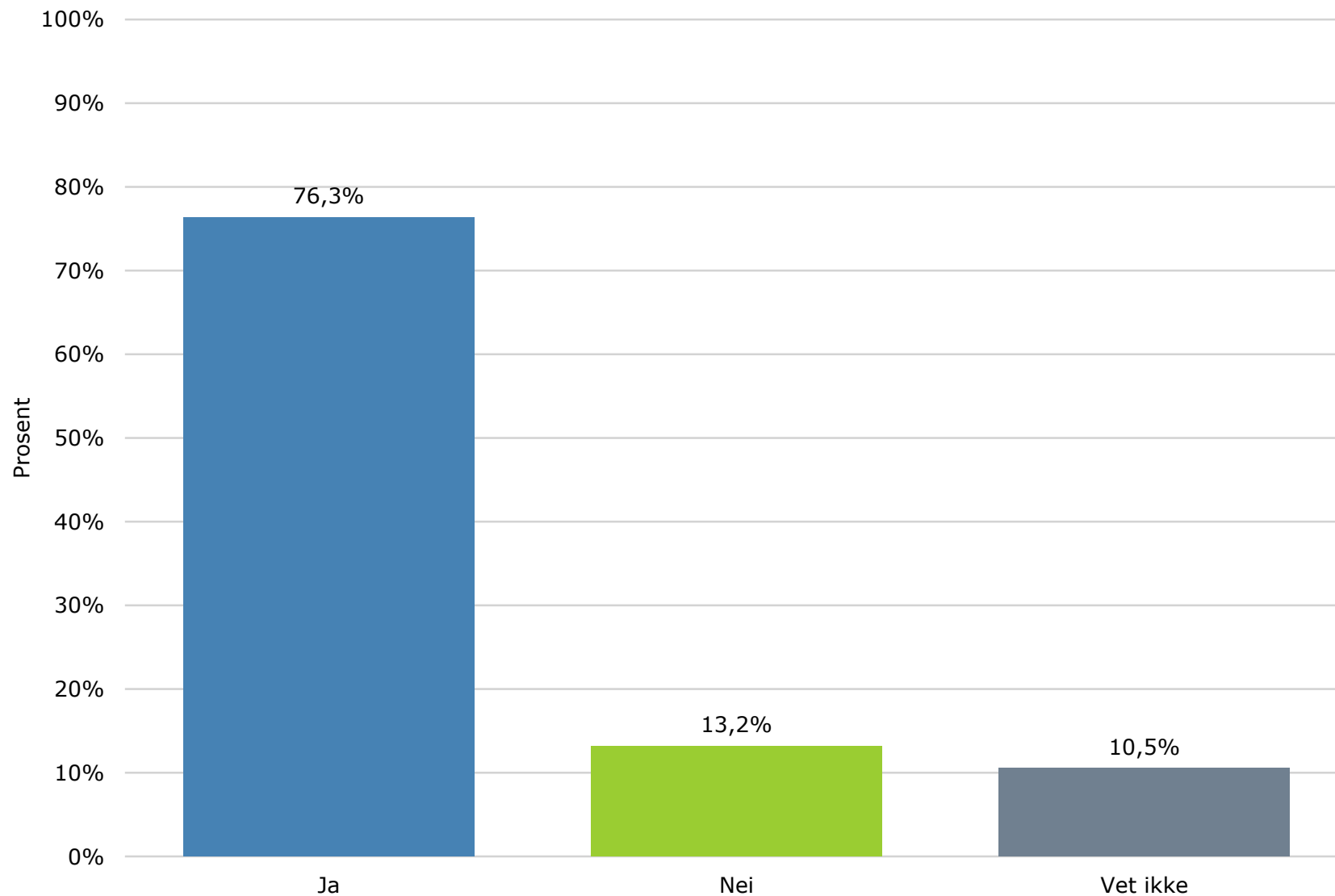

- Økt fokus på klimagassutslipp og mulige tiltak i kommunene, gjennom økt kompetanse
- Reduserte klimagassutslipp i kommunene gjennom ulike tiltak

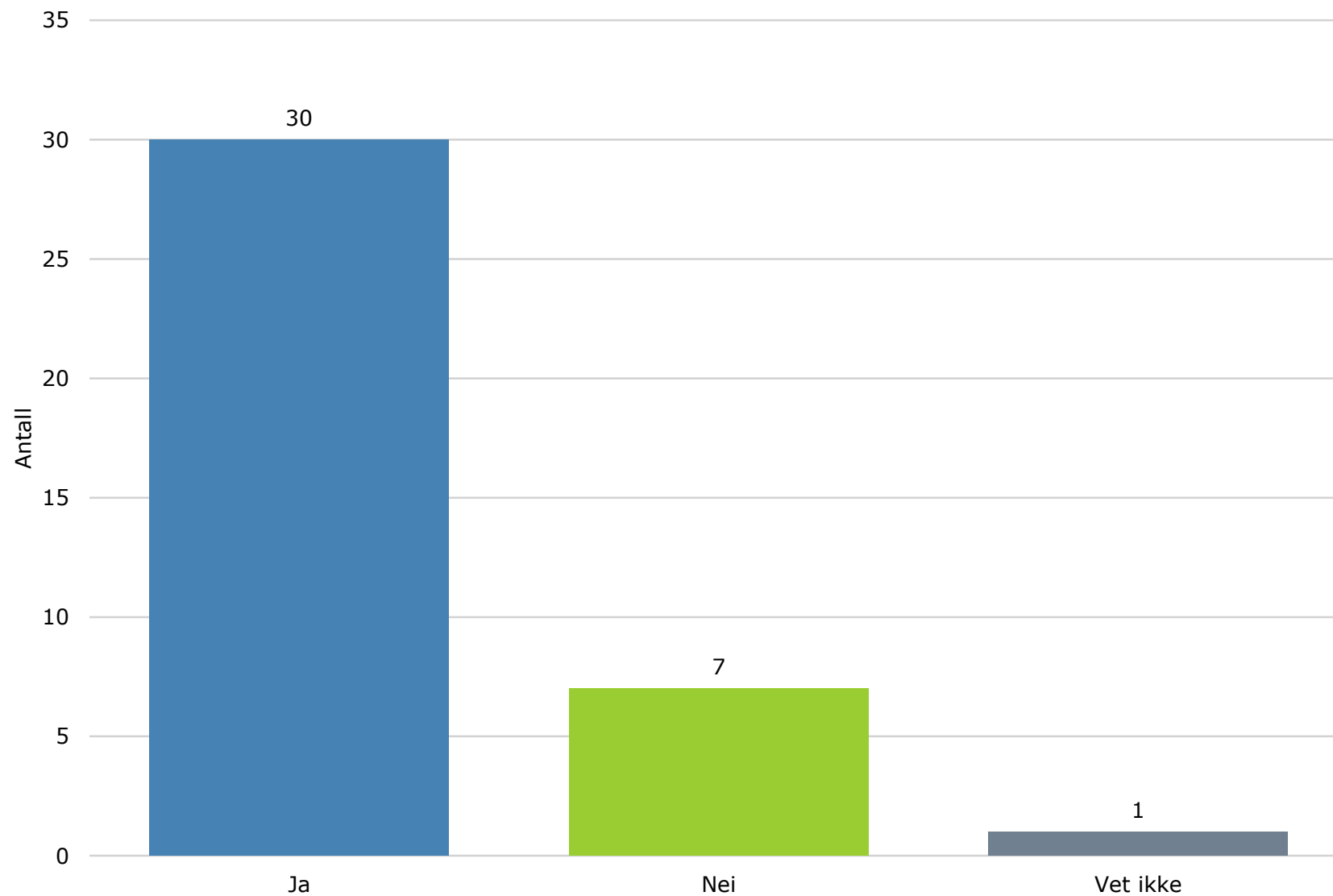
10. HVOR STORT FOKUS HAR ARBEID MED KLIMAOMSTILLING SAMLET (BÅDE TILPASNING OG UTSLIPPSREDUKSJON) I DIN KOMMUNE?

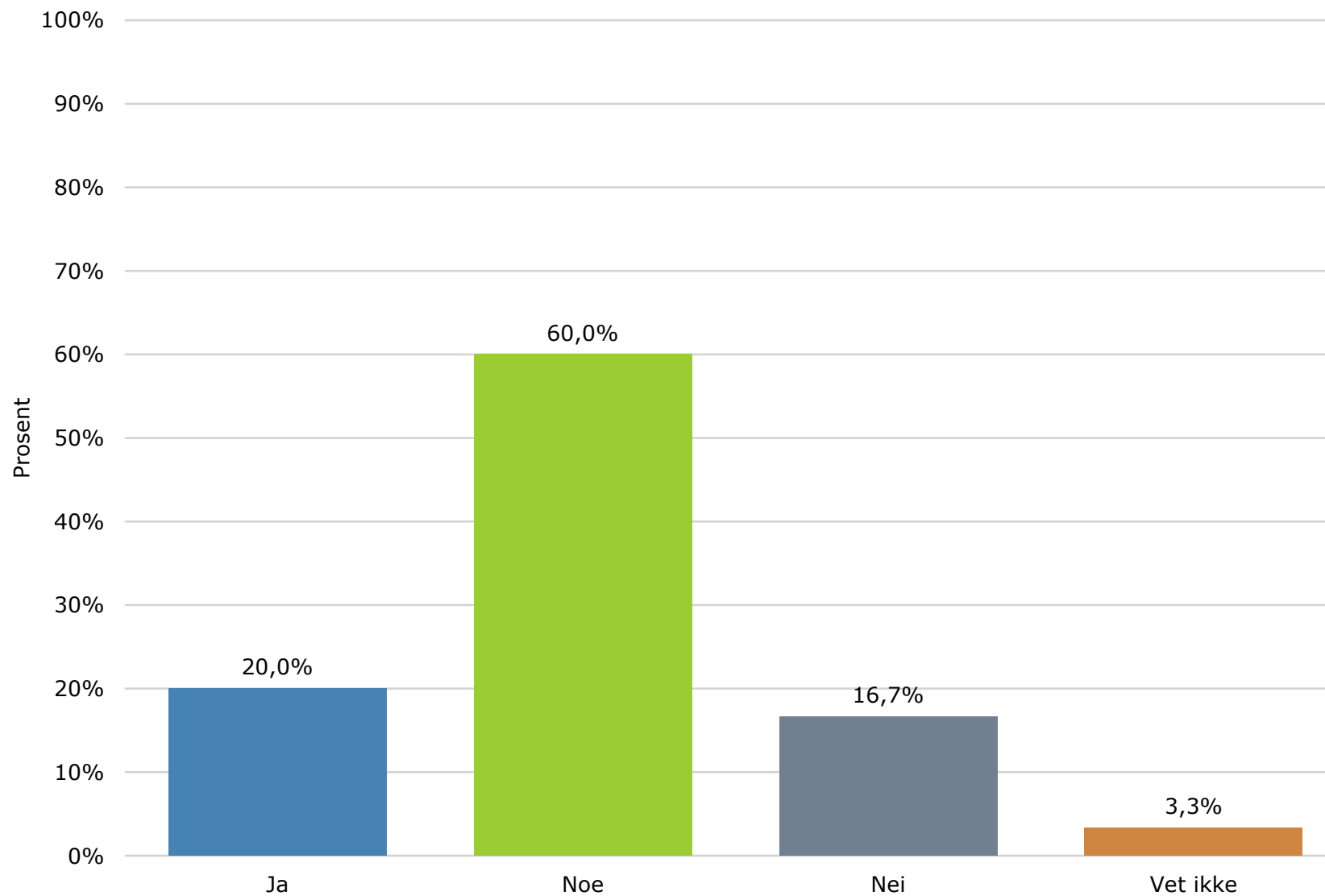
11. GJENNOM PARIS-AVTALEN HAR NORGE FORPLIKTET SEG TIL Å BIDRA MED 40% KLIMAGASSREDUKSJON SAMMENLIGNET MED NIVÅET I 1990 INNEN 2030. KOMMUNENE I NORGE HAR STOR MULIGHET TIL Å PÅVIRKE DE TOTALE UTSLIPPENE OG DERMED OGSÅ REDUSERE DEM. HAR KOMMUNEN GJENNOMFØRT NOEN KLIMATILTAK/KLIMAPROSJEKT?

13. HAR KOMMUNEN EN GJELDENE KLIMA- OG ENERGIPLAN?

15. BLIR PLANEN BRUKT?

LAVUTSLIPP: HVORDAN

- Prioriter områder å jobbe med: prosesser som dere skal i gang med?
 - Energibruk og bygg
 - Landbruk -
 - Transport og samferdsel – by og tettstedsutvikling
 - Næringsutvikling
 - Innkjøp
- Hvilke virkemidler og støtteordninger finnes?

KLIMASATSPROSJEKTER

- 2016: 6 av 17 prosjekter innvilget midler (2 855 000)
- 2017: 18 av 31 prosjekter innvilget midler (3 450 000)
- 2018: 26 av 33 prosjekter innvilget midler (16 011 000)

Trondheim(13), Steinkjer(5), Levanger(4), Røros(3),
Stjørdal(3), Ørland(3), Hitra(2), Verdal(2), Malvik,
Overhalla, Meldal, Hemne, Rissa/Indre Fosen, TRFK(10)

KLIMASATSSØKNADER 2019

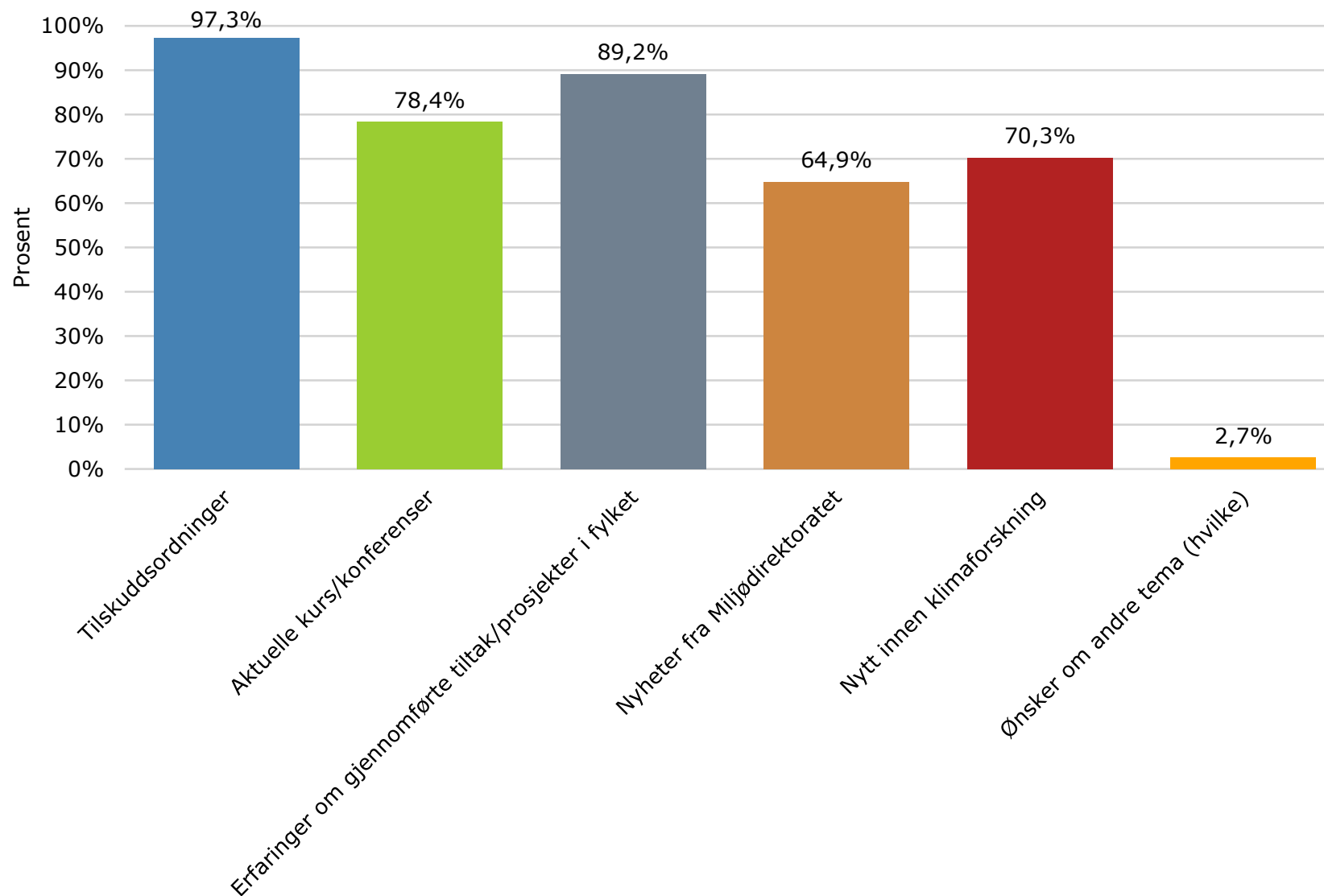
- 18 trønderske kommuner har søkt om midler.
- Nest største andelen av søknader (50 søknader, 9% av søkesum) i landet etter Akershus.
- Nye kommuner: Selbu, Frøya, Høylandet, Inderøy, Melhus, Midtre Gauldal, Namsos, Rindal

KOMPETANSEGRUPPE

- NTE
- Vegvesenet
- Mære landbruksskole
- Nord Universitet
- NTNU, geografisk institutt, bærekraft
- KS
- NHO – innovative anskaffelser
- Cicero
- Fylkesmannen
- Fylkeskommunens innkjøpsavd. mm.

52. HVA ER AKTUELT FOR KOMMUNENE Å FÅ INFORMASJON OM?

ARBEIDSMÅTER OG ORGANISERING

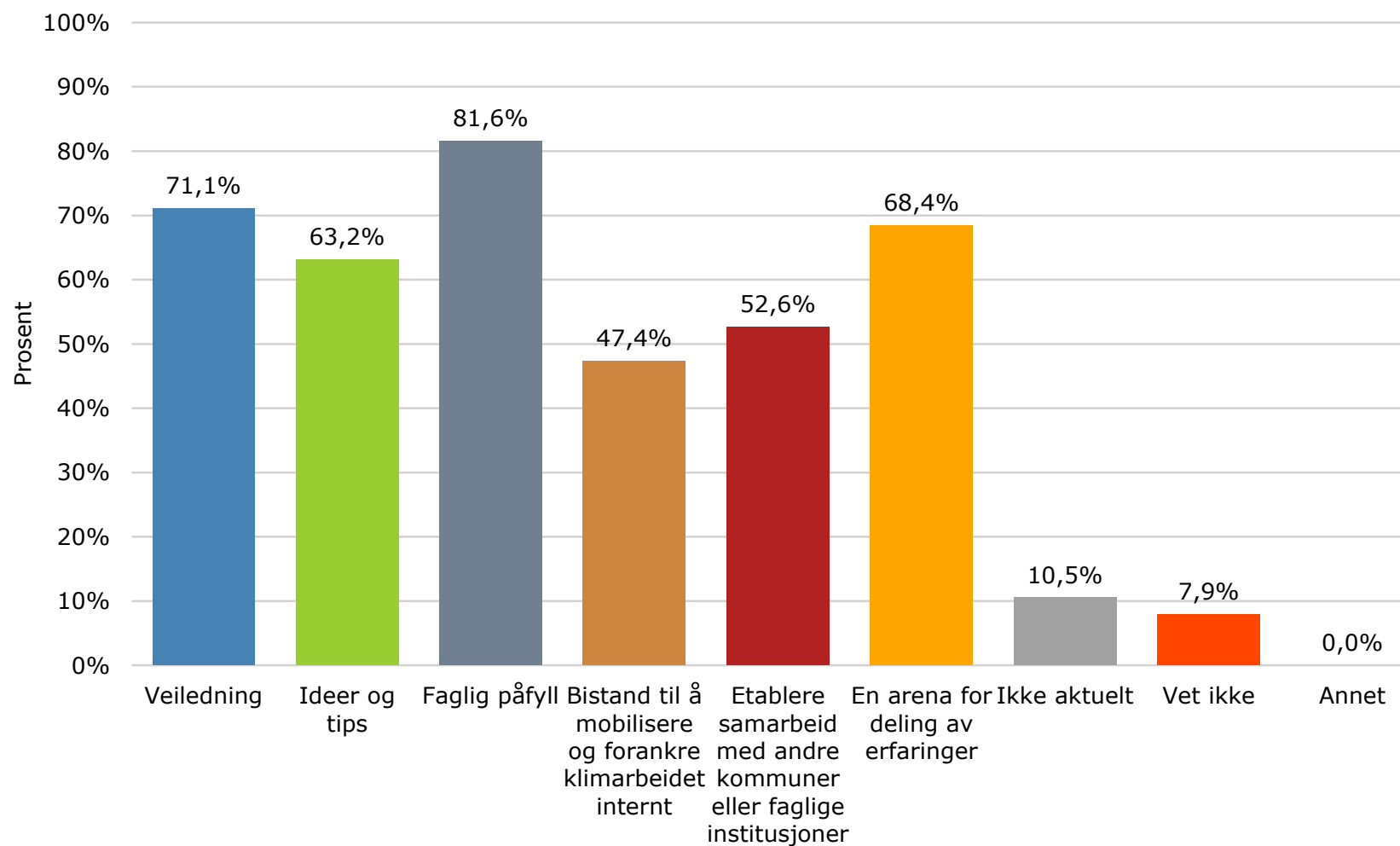
- Arbeidsgrupper
- Temamøter
- Kurs og opplæring
- Bruk av kompetansegruppen
- Oppfølging
- Seminar/webinar
- Annet?

36. Hvilke forventninger har kommunen gjennom deltakelsen i Nettverk for lavutslipp Trøndelag?

Hvis kommunen ikke deltar i Nettverk for lavutslipp Trøndelag og/eller Nettverk klimatilpasning Trøndelag svarer dere ikke aktuelt

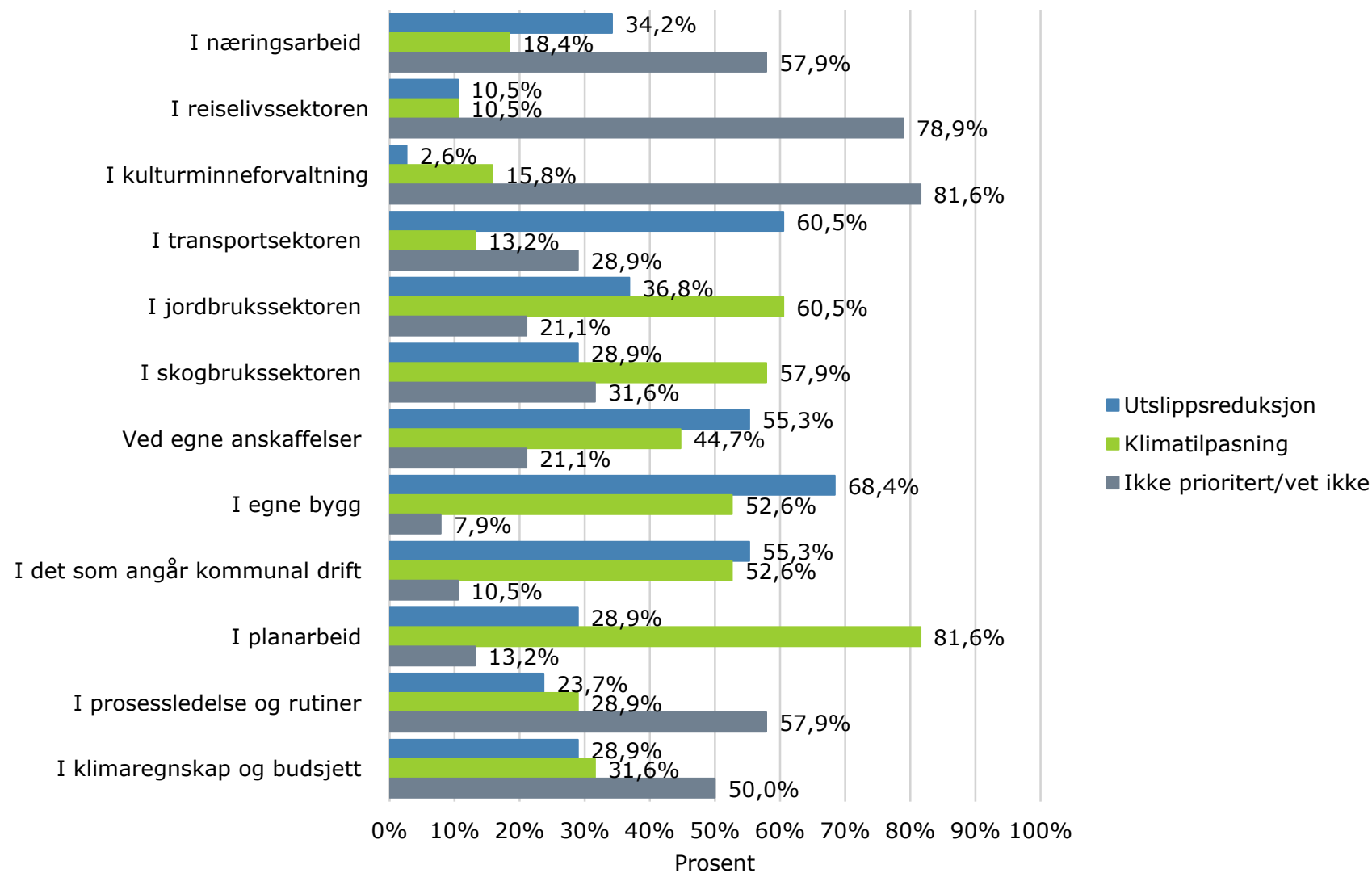
HVORDAN FÅ DET TIL?

- Hva er dere god på allerede?
- Hvordan få klima høyere opp på dagsorden i kommunen?
- Hvilke verktøy har dere/trenger dere for å lykkes?
- Hva går å forbedre/endre på for å lykkes?
- Hvordan vil dere som sitter her ta med dette hjem?

- Organisering av klimaarbeidet i kommunene:
 - Involvering av politisk og adm. ledelse
 - Etablere/opprettholde en intern klima-ressurs/kontaktperson og ev. gruppe

23. INNENFOR HVILKE OMRÅDER ØNSKER KOMMUNEN Å GJØRE ET PRIORITERT ARBEID INNEN KLIMAOMSTILLING, BÅDE PÅ UTSLIPPSREDUKSJON OG KLIMATILPASNING? (ET SVAR PER LINJE)

GJENNOMFØRTE AKTIVITETER

- Oppstartmøter nord mars 2018
- Webinar på innkjøp mai 2018
- Spørreundersøkelse høsten 2018
- Klimasamling november 2018
- Nyhetsbrev

HVA SKJER FREMOVER?

- Omvendt dialogkonferanse 3. april.
<http://innovativeanskaffelser.no/kalender/leverandorer-som-reduserer-co2-utslipp-i-bygg-inviterer-offentlige-byggherrer-til-dialogkonferanse/>
- (Klimaomstilling Sogndal <https://www.hvl.no/klimaomstilling>)
- Nettverkssamling Grønt Flagg Lian i april:
<https://www.trondheim.kommune.no/aktuelt/utvalgt/andre-omrader/miljo/gronn-barneby/nettverkssamlinger/>
- (Rusken-aksjon: <https://www.trondelagfylke.no/ryddeaksjon>)
- Kurs i klimaregnskap
- Klimasmart landbruk
- FNs bærekraftsmål
- Erfaringssamling?
- Temasamling?

RESURSER

- <http://www.miljokommune.no/>
- Utrekning klimagassutslipp: status, tiltaksberegninger
- Klimasatsmidler: frist i februar hvert år
- Webinar om lokalt klimaarbeid:
<http://www.miljokommune.no/Temaoversikt/Klima/Webinarer-om-lokalt-klimaarbeid/#6mar>
- Enova: støtteordninger: <https://www.enova.no/bedrift/stotte-til-energi--og-klimatiltak-i-virksomheter/> Flere ordninger har frist 15. mars. Støtte til bygging av hurtiglader, frist 1/7: <https://www.enova.no/bedrift/landtransport/stotte-til-infrastruktur/hurtiglading/oversikt-over-kommuner/>
- Tidsskrift om klimavitenskap og energiomstilling: <https://www.tograder.no>

TAKK FOR MEG

Trøndelag fylkeskommune

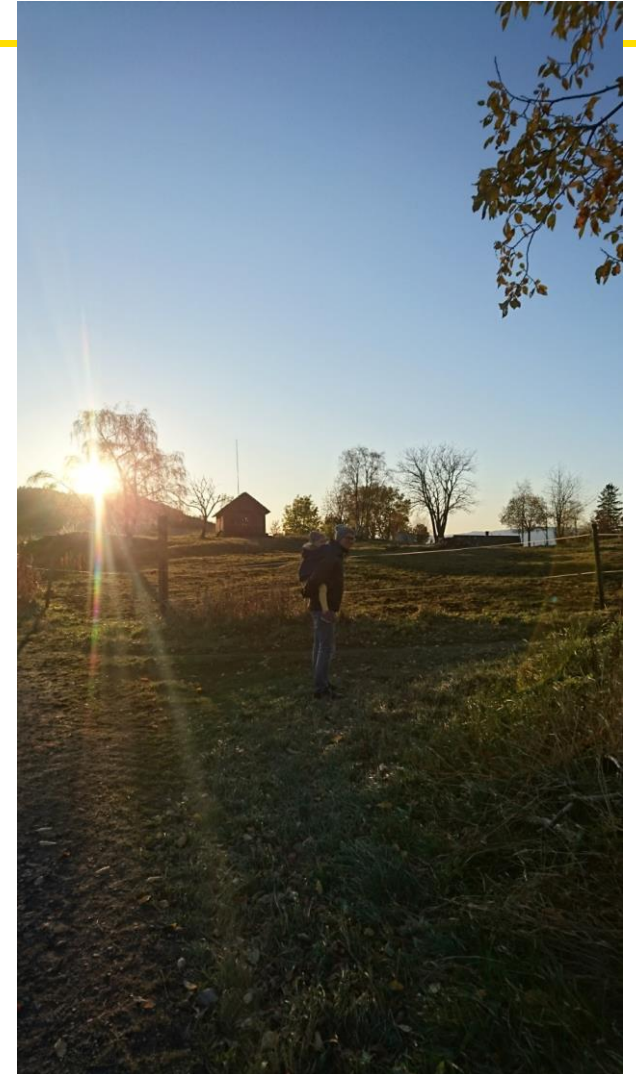
Frida Ekström

Rådgiver

Seksjon plan

Skype: friek@trondelagfylke.no

74 17 94 22 / 924 35 733

VEL HJEM!

- Takk for oppmøte og innsats!

